

บทความวิจัย

**องค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้าน“ลิเกฮูลู”ของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส**

นารีมัน กาเจ *

ศรุดา สมพอง **

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาสภาพและปัญหาเพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ลิเกฮูลูเป็นการแสดงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลักษณะของการขับร้องเพลงลิเกฮูลูเป็นการร้องเพลงพร้อมกับเคลื่อนไหวท่าทางตามจังหวะกลองรำมะนา มีการขับกลอนเป็นภาษาต่าง ๆ เรื่องที่นำมาร้องส่วนมากจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน องค์การบริหารส่วนตำบลเรียง มีบทบาทในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูในท้องถิ่นโดยได้นำมามาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นมาปรับใช้ ประกอบด้วย 1) ด้านการเรียนรู้ มีการสนับสนุนงบประมาณในท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วม มีการส่งเสริมให้คณะลิเกฮูลูเข้ามามีส่วนร่วมในงานกิจกรรมต่าง ๆ 3) ด้านการสร้างเครือข่าย ได้เชิญคณะลิเกฮูลูจากท้องถิ่นอื่นมาแสดงร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ได้สนับสนุนให้มีการนำศิลปะพื้นบ้านมาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ให้แก่คนในท้องถิ่นผ่านกิจกรรมต่าง ๆ สภาพปัญหาในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู ขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียงพบปัญหาในด้านต่าง ๆ คือ 1) ปัญหาด้านการเรียนรู้ ทำอย่างจำกัด เนื่องจากขาดงบประมาณและเด็กรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มักจะละเลย มองว่าเป็นเรื่องของความหลังไม่ทันสมัย 2) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ 3) ปัญหาด้านการสร้างเครือข่าย เป็นการร่วมมือกันแบบหลวมๆ และ 4) ปัญหาด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ทำให้การสนใจในศิลปะพื้นบ้านลดน้อย แนวทางในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียงโดยได้นำมามาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นมาปรับใช้ในท้องถิ่นอย่างเต็มระบบต่อไป

คำสำคัญ: การส่งเสริม, ลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิม

* นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ดร. (การปกครอง) รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

RESEARCH

Sub-District Administrative Organization and Local Thai Muslim's Likehooloo Promotion: A Case Study of Rieng, Ruso District, Narathiwat Province*Nariman Kaje*^{*}*Saruda Sompong*^{**}**Abstract**

The research objective were to study the states, problems, and propose guideline in promoting Likehooloo local traditional art of Muslim Community in Rieng Sub-District Administrative Organization, Reu So District, Narathiwat Province.

The study found that Likehooloo was local traditional art of Southern part resident. The feature of Likehooloo song was singing and dancing to the rhythm of The Ramana drum. The song was sung in various languages. The song's theme was generally Things involved about daily affairs. The Rieng Sub-District Administrative Organization had the role in promoting Likehooloo local traditional art by adopted the standards to promote religious arts cultures and local custom to use in its own local, including 1): Learning disseminations: There was providing money support for Likehooloo team in its own local to promote and train youths from its own local, 2) participations: there was promotions and support likehooloo team from its own local to participate in activities that organized by its own Administrative Organization, 3) network building: there was invitation Likehooloo team from other area came to show in its own area for exchanging and art culture building network, and 4) collaborative living: there was using local traditional art as bridge in promote collaborative life through various activities. The problems in promoting Likehooloo local traditional art, were 1) Learning: it had done in limited as lacking of support budgetary and youth lacking interest on that as they thought that was not modern and behind, 2) participations: most of resident in the area did not give important, 3) network building: loose in cooperation, 4) collaborative living: unrest situation reduce people in interest in local traditional arts. Guideline for promoting Likehooloo local traditional art was that adopt the standards of religious arts cultures and local customs promotions to reapply in local with full systematic.

Keywords: Promotion, Thai Muslim's Likehooloo

^{*} Student Master, Political Sciences, Department of Local Government , Khonkaen University.

^{**} Assoc. Prof. Ph.D. (Public Administration) Lecturer, Department of Public Administration, Faculty of political science, Khonkaen University.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปะการแสดงพื้นบ้านเป็นศิลปะการละเล่นพื้นบ้านเพื่อสร้างความสนุกสนานรื่นเริงของชาวบ้านในท้องถิ่นต่างๆ ลักษณะที่สำคัญของศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ได้แก่การมีความเป็นมรดกร่วมของชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น ลิเกฮูลู เป็นหนึ่งในศิลปะการแสดงพื้นบ้านในท้องถิ่นชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นกลอนเพลงโต้ตอบ นิยมเล่นกันเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ ปัจจุบัน ศิลปะการแสดงพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีให้เห็นไม่มากนัก ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อความนิยมในการแสดงพื้นบ้านลิเกฮูลูในท้องถิ่นปัจจุบัน ได้แก่สภาพสังคม วัฒนธรรม การขาดการสืบทอดและศาสนา เนื่องจากวิถีชีวิตชาวไทยมุสลิมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปโดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่หลายด้านทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมก้าวสู่ความทันสมัย การแสดงพื้นบ้านลิเกฮูลูจึงไม่มีผู้สนใจ แสดงให้เห็นว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะพื้นบ้านการแสดงลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญต่อวิถีการดำรงชีวิตของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น ประกอบกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องส่งเสริมและดำรงรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาลักษณะของศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู สภาพและปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเสนอแนะแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้การอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าและสวยงามดังกล่าวให้คงอยู่กับชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ต่อไป

คำถามในการศึกษา

- 1.ลักษณะสภาพและปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่นเป็นอย่างไร
- 2.แนวทางในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการได้อย่างไรบ้าง

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “องค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส” ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นในการการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น แนวคิดที่เกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านและมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นสำหรับองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

1.1 สภาพและปัญหาการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น โดยยึดกรอบแนวคิดของกรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างเครือข่าย และด้านการอยู่ร่วมกันอย่าง

1.2 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น

2. ขอบเขตทางด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเรียง

3. ขอบเขตทางด้านประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาต้องการศึกษา การส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาสประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้รับผิดชอบงานด้านศาสนาและวัฒนธรรม คณะลิเกฮูลูในท้องถิ่น และกลุ่มเยาวชนที่สนใจในศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “องค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพมีพื้นที่ดำเนินการในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียง มีกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาคือกลุ่มกลุ่มขององค์การบริหารส่วนตำบล คณะลิเกฮูลูในท้องถิ่น และตัวแทนกลุ่มเยาวชนที่สนใจในศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู โดยใช้วิธีการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์สัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) แบบสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และแบบสังเกตแบบไม่ส่วนร่วม (Non Participant Observation)

ผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

1. ความเป็นมาของศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น

ศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูได้ได้มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นภายในท้องถิ่นต่อเนื่องเรื่อยมา มีการสืบสานศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู ด้วยการถ่ายทอดศิลปะการแสดงให้แก่ลูกหลานและเยาวชนในท้องถิ่น และได้มีการออกแสดงในท้องถิ่นและในสถานที่อื่นที่หน่วยงานของรัฐได้รับการติดต่อมาให้คณะลิเกฮูลูไปทำการแสดง

2. การส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่นในปัจจุบัน

2.1 ด้านการเรียนรู้

องค์การบริหารส่วนตำบลเรียงได้ดำเนินการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เพราะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้

เด็กและเยาวชนได้หันมาให้ความสนใจวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นห่างไกลยาเสพติด จุดอ่อน (W – Weaknesses)

2.2 ด้านการมีส่วนร่วม

องค์การบริหารส่วนตำบลเรียง ได้จัดงานประเพณีขึ้นในท้องถิ่น แล้วเชิญทางคณะลูกเสือ และคณะของกลุ่มเยาวชนร่วมแสดงทุกครั้งเพื่อให้ประชาชนได้รับความบันเทิง และสร้างความสมานฉันท์ และเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการเชิญคณะลูกเสือของกลุ่มเยาวชนไปร่วมแสดงในงานประเพณีที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง เพื่อเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนในท้องถิ่น

2.3 ด้านการสร้างเครือข่าย

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง มีการจัดงานประเพณีขึ้นในตำบล ทางองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทางคณะลูกเสือติดต่อโดยการเชื่อมโยงกับคณะลูกเสือที่มีชื่อเสียงให้มาแสดงร่วมกับคณะลูกเสือของท้องถิ่นหรือ อาจจะเชิญหัวหน้าคณะดังกล่าวมาช่วยสอนให้ความรู้เทคนิคต่าง ๆ ให้กับคณะลูกเสือของท้องถิ่นเรา รวมทั้ง ให้คณะของกลุ่มเยาวชนเราไปร่วมแสดงในงานของท้องถิ่นอีกด้วย เพื่อเป็นการสร้างเครือข่าย

2.4 ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง ใช้นโยบายการจัดงานประเพณีให้ทางคณะลูกเสือในท้องถิ่นมาร่วมแสดงในงานรวมทั้งไปแสดงในงานแต่งงาน การเข้าสู่น้ำ ที่ประชาชนในตำบลจัด มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นอื่นมาร่วมชมการแสดงด้วย ทำให้ทุกศาสนาอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติและศาสนา เพื่อสร้างความสมานฉันท์ขึ้นในท้องถิ่น

3. ปัญหาการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลูกเสือของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น

3.1 ปัญหาด้านการเรียนรู้

ข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้การจัดโครงการฝึกอบรมมีน้อย การส่งเสริมด้านการเรียนรู้ทำให้ไม่ต่อเนื่อง และวิทยากรให้การฝึกอบรมให้แก่คณะลูกเสือของกลุ่มเยาวชน ใช้เทคนิคเดิมๆ ทำให้ผู้เข้าฝึกอบรม มีความเบื่อหน่าย รวมทั้งสถานที่ฝึกซ้อมคับแคบ

3.2 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม

ประชาชนในพื้นที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับศิลปะพื้นบ้านลูกเสือ รวมทั้งด้านศาสนา ศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้านอื่น ๆ เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นมีความยากจน มีรายได้น้อย ในการแสดงลูกเสือในท้องถิ่นมีผู้เข้าร่วมชมการแสดงน้อย เนื่องจากประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

3.3 ปัญหาด้านการสร้างเครือข่าย

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลด้านนี้โดยตรง ที่ดูด้านนี้ เนื่องจากทาง องค์การบริหารส่วนตำบลเรียงไม่มีหัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ดูงานด้านนี้โดยตรง บุคลากรน้อย ไม่มีงบประมาณในการส่งเสริมให้คณะไปแสดงในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายกับคณะลูกเสือของท้องถิ่นอื่น เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเรียง ไม่มีงบประมาณในการส่งเสริมให้คณะลูกเสือของท้องถิ่นอื่นที่มีชื่อเสียงมาแสดงในท้องถิ่นเรา หรือมาเป็นวิทยากรหรือฝึกอบรมให้กับคณะลูกเสือในท้องถิ่น เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการจ้างนักแสดงลูกเสือมีราคาสูง

3.4 ปัญหาด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

ในสถานการณ์ปัจจุบันมีเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทำให้การทางองค์การบริหารส่วนตำบลเรียงจัดงานประเพณีมีไม่บ่อยนัก เพื่อความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน ในการจัดงานการแสดงศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู มีชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม สนใจการแสดงศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิม ในการแสดงบางครั้งใช้ภาษาท้องถิ่นทำให้คนไทยพุทธ หรือไทยเชื้อสายจีนไม่เข้าใจเนื้อร้องของเพลงที่ใช้แสดง ประชาชนจากท้องถิ่นอื่นมาชมน้อย เพราะการประชาสัมพันธ์น้อย และในงานจะมีการทะเลาะวิวาทบ่อยในหมู่บ้าน

4. แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น

4.1 ด้านการเรียนรู้

มีการสนับสนุนงบประมาณให้แก่คณะลิเกฮูลูในท้องถิ่น การจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูให้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นและส่งเสริมการสร้างศูนย์การเรียนรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น

4.2 ด้านการมีส่วนร่วม

มีการส่งเสริมและสนับสนุนคณะลิเกฮูลูในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในงานกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นเพิ่มมากขึ้น

4.3 ด้านการสร้างเครือข่าย

มีการเชิญคณะลิเกฮูลูจากท้องถิ่นอื่นมาแสดงในพื้นที่และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะลิเกฮูลูในท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมให้มีความสมบูรณ์และเข้มแข็ง

4.4 ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำศิลปะพื้นบ้านมาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ให้แก่คนในท้องถิ่นผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นโดยประสานความร่วมมือกับคณะลิเกฮูลูนำศิลปะพื้นบ้านมาสอดแทรกสร้างความสมานฉันท์ให้แก่คนในท้องถิ่น

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเรียง มีบทบาทในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูในท้องถิ่นโดยได้นำมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นมาปรับใช้ในท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ด้านการเรียนรู้ มีการสนับสนุนงบประมาณให้แก่คณะลิเกฮูลูในท้องถิ่น ทำการจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูให้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วม มีการส่งเสริมและสนับสนุนคณะลิเกฮูลูในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในงานกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น 3) ด้านการสร้างเครือข่าย มีการเชิญคณะลิเกฮูลูจากท้องถิ่นอื่นมาแสดงในพื้นที่และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะลิเกฮูลูในท้องถิ่นเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรม และ 4) ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำศิลปะพื้นบ้านมาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ให้แก่คนในท้องถิ่นผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น

สภาพปัญหาในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลู ขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียงพบปัญหาในด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ทำได้อย่างจำกัดเนื่องจากขาดงบประมาณและเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มักจะละเลยไม่ให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน มองว่าเป็นเรื่องของความล้าหลังไม่ทันสมัย 2) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านเท่าที่ควรเมื่อมีการจัดกิจกรรมจะให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมน้อย 3) ปัญหาด้านการสร้างเครือข่าย การสร้างเครือข่ายด้านศิลปะพื้นบ้านในปัจจุบันยังคงเป็นการร่วมมือกันแบบหลวมๆ และ 4) ปัญหาด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นต้องระมัดระวังตัวเพิ่มมากขึ้นทำให้การสนใจในศิลปะพื้นบ้านลดน้อย

2. สรุปผลตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 2 เพื่อนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเรียง อำเภอหรือสาละ จังหวัดนราธิวาส

แนวทางในการส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเรียงโดยได้นำมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นมาปรับใช้ในท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ด้านการเรียนรู้ มีการสนับสนุนงบประมาณให้แก่คณะลิเกฮูลูในท้องถิ่น การจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้านลิเกฮูลูให้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นและส่งเสริมการสร้างศูนย์การเรียนรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วม มีการส่งเสริมและสนับสนุนคณะลิเกฮูลูในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในงานกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นเพิ่มมากขึ้น 3) ด้านการสร้างเครือข่าย มีการเชิญคณะลิเกฮูลูจากท้องถิ่นอื่นมาแสดงในพื้นที่และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะลิเกฮูลูในท้องถิ่นเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมให้มีความสมบูรณ์และเข้มแข็ง และ 4) ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำศิลปะพื้นบ้านมาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ให้แก่คนในท้องถิ่นผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นโดยประสานความร่วมมือกับคณะลิเกฮูลูนำศิลปะพื้นบ้านมาสอดแทรกสร้างความสมานฉันท์ให้แก่คนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กำหนดเป็นนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นในด้านการนำมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นมาปรับใช้ในท้องถิ่นมาปรับใช้ในการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่นอย่างเต็มระบบเพื่อให้การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.2 ปรับปรุงอัตราค่าจ้างบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียงให้มีบุคลากรด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียง

1.3 ปรับปรุงการประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนทางวิชาการกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การส่งเสริมส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อมูลในท้องถิ่นมากำหนดแผนงาน/โครงการในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งในการให้ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาการทำการศึกษอิสระ รศ.ดร.ศรดา สมพอง ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำทุกขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการศึกษา ขอขอบพระคุณขอขอบพระคุณประชาชนทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่สนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้ศึกษาได้ศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศึกษาประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2549. **มาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่น.**

ประพนธ์ เรืองณรงค์. 2554. **บุหงาปัตตานี คติชนไทยมุสลิมชายแดนภาคใต้.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊ค.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.

เรณู โกตินานนท์. **การแสดงพื้นบ้านในประเทศไทย.** ค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2555, จาก <http://www.moradokthai.om/ligahooloo.htm>